

waar zeer waarschijnlijk ook in die nieuwe richting van de kennis en de werkkraft van die leden een dankbaar gebruik gemaakt zou kunnen worden.

Zoo ontwikkelt zich onze Maatschappij dan met knopvorming, welke knoppen zich bij een zekeren graad van rijpheid afsnoeren en een eigen leven gaan voeren in een daarvoor klaargemaakte vereeniging. De wijze, waarop die nieuwe vereeniging in verband gebracht zou kunnen worden met de bestaande Maatschappij, zou nader onder de oogen gezien moeten worden.

Bovenstaande bedoelt slechts, u opmerkzaam te maken op een oplossing, die, indien mogelijk, waarschijnlijk het meest in overeenstemming is met de eischen der toekomst zoowel als met de wenschen van de verschillende groepen".

(w. g.) A. H. J. NORD.

Laten wij thans echter afwachten, welke goede gevolgen de *verzoenende beslissing* van de December-vergadering ons brengen zal. Blijven deze uit, eerst dan kome men hierop terug. Mocht het hoofdbestuur niet er toe kunnen besluiten, zijn nieuwe enquête in te trekken, laten de leden onzer Maatschappij dan toonen, eenig vertrouwen te hebben in de uitspraak van de algemeene vergadering, waar toch de afgevaardigden als hun vertrouwensmannen moeten worden beschouwd.

Zwolle, 10 Februari 1919.

A. H. J. NORD.

VERGIFTIGING DOOR EEN HOMOEOPATHISCH GENEESMIDDEL?

Collega HOFFMAN acht de onderstelling, dat mijn patiënte door rhus toxicodendron vergiftigd was, „wel aannemelijk, maar allerminst bewezen”. Mag ik hem doen opmerken, dat ik dit laatste ook niet beweerd heb en achter het opschrift een vraagteeken plaatste?

Het is volkomen juist, dat een middel, dat vergiftig kan werken, waarschijnlijk ook wel geneeskrachtig werkzaam zal kunnen zijn. Maar de vergiftige werking van dit middel is ons zeer onvolledig bekend en de geneeskrachtige waarde van een vergift is zonder nauwkeurige kennis van de toxicologie uiterst gering. Ook de homoeopathie, die het middel al honderd jaren gebruikt, kent het eigenlijk zeer weinig. Men teert nog altijd op de onderzoekingen van HAHNEMANN. Maar de 975 „symptomen”, die deze noemt en waarvan HOFFMAN er eenige aanhaalt (amaurosis, gezichtszwakte, „de voorwerpen zijn bleek”), kunnen toch waarlijk niet meer voldoen aan de eischen, die men in onze dagen aan een eenigszins wetenschappelijk onderzoek stelt! Even vaag als de toxicologische is dan ook de therapeutische kennis van het middel: over de grootte van de geneeskrachtige giften blijken de homoeopathen het ver van eens te zijn; HOFFMAN en anderen geven 8 of 10 druppels van D. 3, HAHNEMANN daarentegen zegt: „Men zal als sterkste gift nooit meer dan een zeer fijn strooikorreltje met de *derdtigste verdunning* (D. 30) bevochtigd noodig hebben, waarboven echter eenmaal ruiken aan zulk een korreltje nog te verkiezen is, hoe bespottelijk de alloëpathische praxis in haar onverstand dit ook vinden moge”. En met deze giften van rhus toxicodendron samen met arnica genas HAHNEMANN „al zijn lijders in een uitgebreide typhus-epidemie, zonder er één enkelen te verliezen”. Hij deelt niet mede, waarop deze gunstige werking naar zijn opvatting zou berusten. Het zou voor ons zeker belangwekkend zijn, van zijn hedendaagsche volgelingen te vernemen, of deze behandeling zich in den loop der jaren heeft kunnen handhaven en of omtrent haar gronden al iets naders bekend is.

Rotterdam, 4 Februari 1919.

F. D. DE HAAS.

BESTRIJDING VAN BESMETTELIJKE ZIEKTEN.

In de dagbladen hebben berichten gestaan over de bestrijding der griep te San-Francisco door middel van een smetstofmasker; ieder, die zich in het openbaar ver-
toonde, moest zoo'n masker dragen en hieraan werd streng de hand gehouden. Volgens het laatste door mij daarover gelezen bericht moet het gevolg zeer goed zijn geweest